ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 18 юни 2019 година

по проекта на интегриран план в областта на енергетиката и климата на България за периода 2021—2030 г.

(2019/C 297/02)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([1]), и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като има предвид, че:

(1) По силата на Регламент (ЕС) 2018/1999 всяка държава членка трябва да представи на Комисията проект на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, обхващащ периода от 2021 г. до 2030 г., съгласно член 3, параграф 1 и приложение I към посочения регламент. Първите проекти на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата трябваше да бъдат представени до 31 декември 2018 г.

(2) България представи своя проект на национален план в областта на енергетиката и климата на 15 януари 2019 г. Представянето на този проектоплан представлява основата и първата стъпка от повтарящия се процес, протичащ между Комисията и държавите членки и предназначен за окончателното оформяне на плановете и тяхното последващо изпълнение.

(3) По силата на Регламент (ЕС) 2018/1999 Комисията трябва да оцени проектите на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата. Комисията осъществи цялостна оценка на проекта на националния план в областта на енергетиката и климата на България, като взе предвид относимите елементи от Регламент (ЕС) 2018/1999. Тази оценка ([2]) се публикува заедно с настоящата препоръка. Представените по-долу препоръки са съставени въз основа на споменатата оценка. В частност, препоръките на Комисията може да се отнасят до: i) равнището на амбициозност на общите цели, конкретните цели и приноса с оглед на колективното постигане на целите на Енергийния съюз, и по-специално на целите на Съюза за възобновяемата енергия и енергийната ефективност за 2030 г., както и равнището на междусистемна електроенергийна свързаност, което държавата членка си е поставила като цел за 2030 г.; ii) политиките и мерките, отнасящи се до общи цели на равнището на Съюза и на държавите членки, и други политики и мерки с възможно презгранично значение; iii) всякакви допълнителни политики и мерки, които може да бъдат необходими в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата; iv) взаимодействията между и последователността на съществуващите и планираните политики и мерки, включени в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата в рамките на едно измерение, както и между различните измерения на Енергийния съюз.

(4) При съставянето на препоръките Комисията взе предвид, от една страна, необходимостта да събере определен планиран количествен принос от всички държави членки, за да прецени равнището на амбициозност в рамките на Съюза, и от друга страна, необходимостта да се даде достатъчно време на съответната държава членка да отдели надлежно внимание на препоръките на Комисията преди окончателното оформяне на националния план.

(5) Препоръките на Комисията по отношение на амбициите на държавите членки в областта на възобновяемата енергия следва да се основават на формула, определена в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999, която се основава на обективни критерии.

(6) По отношение на енергийната ефективност препоръките на Комисията се основават на оценката на националното равнище на амбициозност, предвидено в проекта на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, в сравнение с колективното равнище на усилията, което е необходимо за постигане на целите на Съюза, като в съответните случаи се отчита представената информация за особените национални обстоятелства. Крайният национален принос в областта на енергийната ефективност следва да отразява потенциала за разходоефективни икономии на енергия и да бъде подкрепен от надеждна дългосрочна стратегия за саниране на сградите и от мерки за изпълнение на задължението за икономия на енергия, произтичащо от член 7 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([3]). Държавите членки следва също така да покажат, че правилно са отчели принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място, в частност като обяснят по какъв начин енергийната ефективност допринася за разходоефективното постигане на националните цели за конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, сигурност на снабдяването с енергия и преодоляване на енергийната бедност.

([1]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1.

([2]) SWD(2019) 225.

([3]) Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

(7) По силата на Регламента за управлението държавите членки трябва да представят общ преглед на инвестициите, необходими за постигане на общите цели, конкретните цели и приноса, определени в интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата, както и обща оценка на източниците на тези инвестиции. Националните планове в областта на енергетиката и климата следва да осигуряват прозрачност и предсказуемост на националните политики и мерки, за да бъде обезпечена сигурността на инвестициите.

(8) Същевременно, като част от цикъла на европейския семестър за 2018—2019 г., Комисията отдели голямо внимание на инвестиционните потребности на държавите членки във връзка с енергетиката и климата. Това е отразено в Доклада за България за 2019 г. ([4]) и в Препоръката на Комисията за препоръка на Съвета към България ([5]), съставени в рамките на процеса на европейския семестър. Комисията взе предвид констатациите и препоръките от последния европейски семестър в своята оценка на проектите на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата. Препоръките на Комисията допълват най-актуалните специфични за всяка държава препоръки, издадени в контекста на европейския семестър. Държавите членки следва също така да гарантират, че в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата се вземат предвид най-актуалните специфични за всяка държава препоръки, издадени в контекста на европейския семестър.

(9) Освен това по силата на Регламента за управлението всяка държава членка е длъжна надлежно да отчита всякакви препоръки от Комисията в своя проект на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, който трябва да бъде представен до 31 декември 2019 г., а ако съответната държава членка не се съобрази с дадена препоръка или съществена част от нея, тя следва да представи и оповести основанията си.

(10) В съответните случаи държавите членки следва да представят в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата и актуализираните им впоследствие версии същите данни, които представят пред Евростат или Европейската агенция за околната среда. Използването на един и същ източник и – когато има такива – на европейски статистически данни също е много важно за изчислението на базата за моделирането и прогнозирането. Употребата на европейски статистически данни ще осигури по-добра съпоставимост на данните и прогнозите, използвани в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата.

(11) В окончателния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата трябва да бъдат включени всички елементи от приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1999. В този контекст следва да бъдат оценени макроикономическите въздействия на планираните политики и мерки и – доколкото е възможно – въздействията им върху здравето, околната среда, заетостта, образованието, уменията и социалната сфера. Заинтересованите лица от публичния и другите сектори трябва да бъдат включени в изготвянето на окончателния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата. Тези и други елементи са описани подробно в работния документ на службите, публикуван заедно с настоящата препоръка ([6]).

(12) Интегрираните планове в областта на енергетиката и климата дават възможност за съгласувано определяне на дългосрочните политики и мерки, с отчитане на произтичащите взаимовръзки между измеренията от гледна точка на потенциалните полезни взаимодействия или рисковете. Макар че описаните в проектоплана политики и мерки, изглежда, отразяват някои взаимовръзки, оценката им за петте измерения следва да бъде допълнително подсилена в окончателния план. Анализът би могъл да включва количествени разчети и следва да обхваща и възможните отрицателни взаимодействия между политиките и мерките и да показва как България смята да ги преодолее. В частност, необходима е допълнителна оценка на полезните взаимодействия между декарбонизацията, енергийната сигурност и измеренията на вътрешния пазар, от една страна, и принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място, от друга. Също така следва да се разгледа по-задълбочено и ролята на енергийната ефективност за преодоляване на енергийната бедност. Важен елемент, който трябва да бъде оценен допълнително в окончателния план, в т.ч. от гледна точка на разходите и конкурентоспособността, е взаимодействието на планираното продължаване на производството на електроенергия от въглищни централи и засиленото използване на газ с измерението „Декарбонизация“. Друг елемент е въздействието на използването на биомаса върху отчитаните поглъщания в земеползването и горското стопанство. Връзката между производството на електроенергия и внедряването на нисковъглеродни технологии следва да бъде разгледана по-подробно в измерението „Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност“.

(13) Един цялостен анализ на сегашното положение на сектора на нисковъглеродните технологии на световния пазар, в т.ч. за декарбонизацията на енергийно и въглеродно интензивните промишлени отрасли, би бил от полза за окончателния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата. От полза за плана би било също така да се подчертаят областите с конкурентно предимство и потенциални предизвикателства и да се определят общите цели, политиките и мерките, основаващи се на тях, като се направят подходящи връзки с политиката за предприятията и промишлеността. Би могло да се обърне повече внимание на взаимодействията с кръговата икономика, и в частност на значението ѝ за намалението на емисиите на парникови газове.

([4]) SWD (2019) 1001 final/2.
([5]) COM (2019) 502 final от 5 юни 2019 г.
([6]) SWD(2019) 225.

(14) Препоръките на Комисията към България са подкрепени от оценката на нейния проект на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, публикувана заедно с настоящата препоръка ([7]),

ПРЕПОРЪЧВА НА БЪЛГАРИЯ ДА ПРЕДПРИЕМЕ ДЕЙСТВИЯ СЪС СЛЕДНИТЕ ЦЕЛИ:

1. Да повиши равнището на амбициозност за 2030 г., като предвиди дял на възобновяемата енергия от най-малко 27 % като принос на България за постигането на целта на Съюза за възобновяемата енергия за 2030 г., по формулата от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999. Да включи индикативна крива в окончателния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, която да достига всички референтни стойности по член 4, буква а), подточка 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999 в съответствие с този дял, с оглед на необходимостта от повишаване на равнището на усилията за колективно постигане на тази цел. Да предвиди политики и мерки, които са подкрепени с подробни количествени данни, съобразени са със задълженията по Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ([8]) и дават възможност за навременно и разходоефективно осигуряване на този принос. Да повиши равнището на амбициозност в сектора на отоплението и охлаждането, за да постигне индикативната цел по член 23 от Директива (ЕС) 2018/2001, и да предвиди политики и мерки за постигането на целта за транспорта, заложена в проекта на интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на България, и в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001. Да представи още подробни данни и мерки за благоприятната рамка за потреблението на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общностите за възобновяема енергия съгласно членове 21 и 22 от Директива (ЕС) 2018/2001, в т.ч. за опростяването на административните процедури.

2. Да повиши амбициозността си във връзка с намалението на първичното и крайното енергийно потребление, с оглед на потребността да се повиши равнището на усилията за постигане на целта на Съюза за енергийната ефективност за 2030 г., и да я подкрепи с подходящи политики и мерки, които биха осигурили допълнителни икономии на енергия до 2030 г. Да подкрепи планираните политики и мерки с оценка на въздействието и по-подробни количествени данни за въздействието, под формата на очакваните икономии на енергия, както и с график за изпълнението. Да разгледа по-подробно възможностите за повишаване на ефективността на схемата си за задължения за икономии на енергия, така че да може да осигури очакваните резултати.

3. Да установи надеждна стратегия за разнообразяване на доставките на газ, в т.ч. да предвиди необходимите инфраструктурни проекти и съответния им принос. Да представи подробни сведения за стратегията за дългосрочните доставки на ядрени материали и гориво, особено с оглед на предвиденото увеличаване на ядрените електроенергийни мощности на страната.

4. Да определи перспективни общи и конкретни цели за интеграцията на пазара, в частност за мерките за развитие на конкурентни пазари на едро и дребно както чрез насърчаване на конкуренцията в страната, в т.ч. чрез преминаване към изцяло пазарни цени, така и чрез премахване на препятствията пред презграничната търговия.

5. Да уточни допълнително националните общи и конкретни цели за финансирането в областта на научните изследвания, иновациите и конкурентоспособността, свързани специално с Енергийния съюз, които трябва да бъдат постигнати от днес до 2030 г., така че да бъдат лесно измерими и пригодни да подпомагат постигането на целите в другите измерения на интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата. Да предвиди за постигането на тези общи цели конкретни и подходящи политики и мерки, в т.ч. тези, които трябва да бъдат разработени в сътрудничество с други държави членки, например Европейския стратегически план за енергийните технологии.

6. Да засили регионалното сътрудничество със съседните държави членки и по линията на установените рамки за регионално сътрудничество, като Групата на високо равнище по енергопреносната свързаност между Централна и Югоизточна Европа (CESEC), в т.ч. в измеренията „Възобновяеми енергийни източници“, „Енергийна ефективност“ и „Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност“, и отчитайки общите предизвикателства и споделените общи цели. Има съществени възможности за продължаване на сътрудничеството с оглед на очакваните промени в електроенергийния сектор, в т.ч. с оглед на потребността от приспособяване към по-високите дялове на възобновяемата енергия и екосъобразния транспорт, които биха могли да засегнат междусистемните електропреносни връзки и търговията в района.

7. Да представи общ преглед на инвестициите, които са необходими за осъвременяване на икономиката чрез постигане на общите цели в областта на енергетиката и климата. Да представи обща оценка на източниците на инвестиции, в т.ч. подходящото финансиране на национално, регионално и съюзно равнище. Да разгледа също така разходоефективното прехвърляне на емисии към други държави членки по реда на Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета ([9]) като източник на финансиране.

([7]) SWD(2019) 225.

([8]) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

([9]) Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

8. Да посочи всички енергийни субсидии, в т.ч. субсидиите за изкопаеми горива, и всички предприети и планирани действия за прекратяването им.

9. Да допълни анализа на взаимодействията с политиката за качеството на въздуха и емисиите във въздуха, като представи количествени данни за въздействието върху замърсяването на въздуха при различните сценарии, осигури подкрепяща информация и разгледа полезните взаимодействия и ефектите на взаимно компенсиране.

10. Да отрази по-добре аспектите, свързани с честния и справедлив преход, в частност като представи по-подробни данни за въздействието върху социалната сфера, заетостта и уменията, което ще окажат планираните общи цели, политики и мерки, и особено като отчете въздействието на прехода за промишлените отрасли с по-високо равнище на използване на въглища и по-висока въглеродна интензивност. Да доразвие подхода за справяне с енергийната бедност, в т.ч. чрез определяне на оценката, изисквана по силата на Регламент (ЕС) 2018/1999.

Съставено в Брюксел на 18 юни 2019 година.

За Комисията

Miguel ARIAS CAÑETE

Член на Комисията